

انتقال اسرائیل به حوزه اختیارات سنتکام: گامی دیگر در شفافیت

به قلم عساف اوربون (/fa/experts/saf-awrywn/), مارک موننگومری (/fa/experts/mark-mwntgwmry/)

۱ مارس ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/moving-israel-centcom-another-step-light

العربية (/ar/policy-analysis/nql-asrayyl-aly-ntaq-ml-alqyadt-almrkzyt-alamrykyt-khtwt-akhry-nhw-alnwr/)

درباره نویسنده

عساف اوربون (/fa/experts/saf-awrywn/)

عساف اوربون سر‌تیب بازنشسته اسرائیلی و طراح استراتژی مسایل دفاعی است. وی هموند مهمان در امور نظامی در انستیتو واشنگتن است

مارک موننگومری (/fa/experts/mark-mwntgwmry/)

دربابان مارک موننگومری بازنشسته نیروی دریایی ایالات متحده. هموند ارشد در بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها است

تحلیل کوتاه

انتقال اسرائیل از یوکام به سنتکام که در سالها همکاری فزاینده و به دور از توجه رسانه‌ها ریشه دارد تسهیل همکاری امنیتی دوجانبه و منطقه‌ای و به اشتراک گذاشتن مسئولیت‌ها را نوید می‌دهد در حالی که تجربه همکاری «ارتش اسرائیل-یوکام-سنتکام» عرصه را برای جبهه بعدی مهیا می‌سازد: تعامل نظامی آمریکا-اسرائیل درباره همکاری‌های ایران-چین

در ۱۵ ژانویه پنتاگون از تغییری در «برنامه فرماندهی یکپارچه» خبر داد و اعلام کرد که اسرائیل از حوزه «یوکام» ستاد فرماندهی نیروهای ایالات متحده برای اروپا به حوزه اختیارات «سنتکام» ستاد فرماندهی مرکزی نیروهای ایالات متحده منتقل می‌شود. وزارت دفاع آمریکا همزمان با اعلام حوزه‌های جدید مسئولیت از «توافق ابراهیم» میان اسرائیل و چند کشور عربی به عنوان «فرصتی استراتژیک... برای همسویی شرکای مهم ایالات متحده علیه تهدیدهای مشترک در خاورمیانه» یاد کرد.

در همان روز روزنامه *وال استریت ژورنال* این تصمیم را تلاش پرزیدنت ترامپ در آخرین دقیقه تصویف کرد تا دستور کار منطقه‌ای دولت بایدن را مشخص سازد و همکاری اعراب-اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران را ترغیب کند. این روزنامه همچنین این اقدام را به منزله دور شدن از ساختار چند دهه‌ساله فرماندهی نظامی آمریکا دانست که بازتابی از اختلاف تاریخی میان اسرائیل و برخی متحدان عرب پنتاگون بوده ولى تغییری که رخ داده چیزی است که گروه‌های حامی اسرائیل از دیرباز خواستار آن بوده‌اند.

با این حال انتقال اسرائیل به محدوده مسئولیت‌های سنتکام در تاریخ ترمیم‌های برنامه فرماندهی یکپارچه آمریکا اتفاق بی‌سابقه‌ای نیست. در موارد متعدد دستورالعمل‌های جدید برقرار شده و محدوده فرمان‌های قدیمی مرتباً به دلیل تحولات فنی یا استراتژیک به‌روزرسانی شده است. یوکام ستاد فرماندهی نیروهای ایالات متحده برای اروپا در سال ۱۹۵۲ و به پیشنهاد ژنرال دوایت آیزنهاور تاسیس شد. چرا که تشخیص داد ساختار نیروهای آمریکایی در اروپا ادامه‌دار خواهد بود. سنتکام ستاد فرماندهی مرکزی نیروهای آمریکایی در ۱۹۸۳ تشکیل شد یعنی چهار سال پس از حمله شوروی سابق به افغانستان و وقوع انقلاب اسلامی که سراسر ایران را فراگرفت. در آن زمان موضوع «مناقشه کشورهای اسرائیل سوریه و لبنان» تحت مسئولیت یوکام باقی ماند تا سنتکام بتواند «به

نحوی موثرتر و قابل اعتمادتر با دیگر کشورهای عرب و مسلمان» همکاری کند

در سال ۲۰۰۴، پرزیدنت جورج دبلیو بوش سوریه و لبنان را به حوزه اختیارات سنتکام منتقل کرد ولی اسرائیل و تشکیلات فلسطینی تحت مسئولیت یوکام باقی ماندند. آفریکام ستاد فرماندهی نیروهای ایالات متحده آمریکا برای آفریقا چهار سال بعد تشکیل شد و پکام ستاد فرماندهی نیروهای ایالات متحده برای اقیانوس آرام در سال ۲۰۱۸ به ستاد فرماندهی نیروهای ایالات متحده برای اقیانوس هند-آرام (ایندوپکام) تغییر نام داد - هر دو اقدام ناشی از تحولات ژئوپلیتیک در آن مناطق بود.

خلاصه کلام این که تنظیم خط مشی فرماندهی نبردهای منطقه‌ای بخشی از برنامه عادی پنتاگون برای سازگاری با تغییرات محیطی هر حوزه است و انتقال اسرائیل به حوزه سنتکام هم مستثنی نیست. وقتی که محیط تغییر می‌کند سازمان باید از آن پیروی کند.

چرا سنتکام به جای یوکام

ستادهای فرماندهی رزمی منطقه‌ای ایالات متحده مسئول اعزام حمایت و به کارگیری عملیاتی نیروهای آمریکایی در مناطق تحت مسئولیت خود و همچنین توسعه مناسبات نظامی با متحدان و شرکا در آن منطقه هستند. تمرکز اصلی ستاد فرماندهی اروپا امنیت اروپا ناتو و منطقه حوزه مدیترانه است. هرچند ماموریت یوکام در درجه اول بر چالش روسیه تمرکز دارد اما در عین حال مشارکت اروپا در مواجهه با چالش‌ها در دیگر نقاط جهان (مثلا افغانستان) را نیز پیش می‌برد. به علاوه یوکام دهه‌هاست که با نیروهای دفاعی اسرائیل (آی.دی.اف) در زمینه‌های مختلف همکاری دارد از تلاش‌های حوزه دفاع موشکی و نگهداری از زاغه‌های مهمات جنگی تا مانورهای مشترک و ماموریت‌های واکنش سریع.

اما با وجود عمق این همکاری‌ها سال به سال روشن‌تر شد که تهدیدهای مورد توجه اسرائیل با محدودیت‌های سازمانی یوکام سازگار نیست. گرچه یوکام به دفاع از اسرائیل کمک می‌کرد تهدیدها از جانب منطقه تحت مسئولیت سنتکام می‌آمد یعنی از سوی ایران لبنان و یمن. حریم هوایی فعالیت‌های اسرائیل در مقابل این تهدیدها نیز تحت مسئولیت سنتکام قرار دارد همان‌طور که بیشتر تجهیزات و تاسیساتی که ایالات متحده در کشف سرکوب و جلوگیری از تهدیدهای موشکی در خاورمیانه استفاده می‌کند در حوزه سنتکام است. در ده سال اخیر که سنتکام عملیاتش در سوریه را تنظیم می‌کرد شریکی بهتر از نیروی دفاعی اسرائیل برای حمایت از این کارزار نداشت. هرچند که اسرائیل در چارچوب قواعد تعیین‌شده برای یوکام عمل می‌کرد. پاسخگویی جامع به این تهدیدها و دیگر تهدیدهای مشترک به هم‌راستایی تلاش‌های یوکام سنتکام و ارتش اسرائیل ضرورت بخشید.

مناسبات اسرائیل با سنتکام مانند «توافق ابراهیم» قبل از اعلام رسمی آن آغاز شده بود و سالها در سکوت توسعه یافته است. با آن که ژنرال جوزف وُتل اولین فرمانده سنتکام بود که در سال ۲۰۱۸ در سفری رسمی به اسرائیل رفت ژنرال جیمز متیس پیش از او زمانی که در همان سمت خدمت می‌کرد (۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴) و همچنین ژنرال جان الن معاون فرمانده سنتکام به شکل غیررسمی به اسرائیل سفر کرده بودند. طبق گزارش الکس فیشر خبرنگار امور نظامی پایگاه خبری وای نت (Ynet) اسرائیل مذاکراتی سه‌جانبه با عنوان «آیس/ICE» (میان ارتش اسرائیل یوکام و سنتکام) تا قبل از سال ۲۰۱۶ و به ریاست معاون نیروی دفاعی اسرائیل و هم‌تایان آمریکایی او شکل گرفته بود. این کانال طی دهه گذشته از طریق جلسات متعدد فرماندهی و کارکنان که عمدتاً در اسرائیل و آلمان برگزار می‌شد بی‌سروصدا تکامل یافت. در این دوران ناآرامی‌های منطقه‌ای جنگ در سوریه و ظهور داعش نیاز به یک پیوند عملیاتی موثر سنتکام-ارتش اسرائیل را برجسته ساخت.

بر این اساس وقتی ژنرال کیت فرانک (فرانک) مک‌کنزی فرمانده سنتکام در این هفته به اسرائیل سفر کرد به ستایش از انتقال اسرائیل از یوکام به سنتکام به عنوان «یک اتفاق خوب» پرداخت. او سپس گفت که دو طرف رابطه‌ای را که از قبل وجود داشته «رسمیت بخشیدند» و این طور نبوده که این تغییر «یک‌شبه» حادث شود. ژنرال مک‌کنزی پا در صف طولانی پیشینیانی گذاشته که از نزدیک با روسای نیروی دفاعی اسرائیل تعامل داشتند از جمله ژنرال لیوید آستین وزیر دفاع دولت رییس‌جمهور بایدن که فرمانده سابق سنتکام (۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶) بود.

پاسخ به انتقادات

منابع آگاه در همان مقاله روزنامه *وال استریت ژورنال* که قبلاً ذکر شد از این که انتقال اسرائیل به محدوده مسئولیت‌های سنتکام بار کاری مقرهای این ستاد را به شکل چشمگیری افزایش دهد ابراز نگرانی کرده‌اند. با این حال ژنرال مک‌کنزی پیش‌بینی کرده که این اقدام تاثیر اندکی بر عملیات روزانه خواهد داشت.

این مقاله همچنین اشاره می کند که اگر روابط میان اسرائیل و دیگر شرکای سنتکام درباره مسئله فلسطین به تیرگی گراید احتمال پیچیدگی های بالقوه وجود دارد و ولی اختلاف در میان کشورهای عضو یک فرماندهی رزمی امر نادری نیست بحران تازه حل شده خلیج فارس (-https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/end-gulf-crisis-big-news-middle-east-sands-always-shift) میان چند میزبان سنتکام و اصطکاک های ترکیه با دیگر اعضای ناتو و اعضای یوکام مثال هایی از این اختلافات است

مقاله ای در نشریه *جرزالم پست* به تاریخ ۱۶ ژانویه نگرانی دیگری را مطرح کرده است: این که تغییر فرماندهی «قابلیت انکار موجه» را که سنتکام در زمان حمله اسرائیل به مواضع ایران در سوریه و عراق به آن متوسل شد از بین می برد با این وجود نمی توان کتمان کرد که مسئله مشارکت استراتژیک آمریکا با اسرائیل مثل یک گوریل عظیم الجثه است و نمی شود آن را پشت مرز باریک اختیارات تعیین شده بین ستادهای فرماندهی مخفی کرد در واقع «کارزار بین جنگ ها» ی ارتش اسرائیل که در سال های اخیر در حوزه تحت مسئولیت سنتکام انجام شده بدون شک در هماهنگی با مقام های آمریکایی صورت گرفته نه اینکه اسرائیل صرفا ستاد را قانع کرده باشد - گرچه سنتکام در مواقعی ترجیح داده که میان خود با حملات گزارش شده و پیامدهای احتمالی آن ها فاصله بگذارد

درست است که میان ارتش اسرائیل و سنتکام اختلاف هایی وجود دارد اما ریشه این اختلاف ها در عبور از مرزهای فرماندهی نیست بلکه از رویکردهای متفاوت برای محدود کردن عملیات منطقه ای ایران و گروه های نیابتی آن نشئت می گیرد مسئله دیگری که در انتقال اسرائیل به حوزه اختیارات سنتکام نیازمند برنامه های پیشگیری است مسائل امنیتی و اقتصاد در حال رشد اسرائیل در شرق مدیترانه است این مسائل دربرگیرنده کشورهایایی در حوزه مسئولیت یوکام - یعنی ترکیه یونان و قبرس- است و از همین رو مستلزم آن است که ارتش اسرائیل روابط نزدیکی با یوکام داشته باشد

پیامدها برای سیاست گذاری

همسویی اسرائیل با سنتکام مزایای فراوانی دارد این تغییر احتمالا همکاری موجود با نیروهای آمریکایی را گسترش می دهد و موانع یکپارچگی بهتر کاهش می یابد همچنین به سنتکام کمک می کند تا شرکای متجانس را گرد هم آورد چارچوب های امنیت منطقه ای را ارتقا دهد و مانورهای مشترک با حضور ارتش اسرائیل برگزار کند و فرصت تعامل با کشورهایایی را در اختیار اسرائیل بگذارد که هنوز با آن توافق صلح امضا نکرده اند این بازتعریف سمت و سو همچنین مقداری از بار ایالات متحده را می کاهد و آن را بر دوش کشورهای منطقه می گذارد

از منظر سازمانی این اقدام عملیات ایالات متحده در چارچوب سنتکام را کارآمدتر خواهد ساخت یعنی عملیاتی که به نحوی بر اسرائیل تاثیرگذار است دیگر به تایید یوکام نیازی نخواهد داشت به علاوه ارتش اسرائیل اکنون باید رسما بتواند افسران رابط خود را در مقر سنتکام در پایگاه هوایی مکدیل در تمپای فلوریدا مامور کند و این امید هست که بتواند در آینده نیز رابط های خود را در ستادهای فرعی فرماندهی در سراسر منطقه خلیج فارس بگمارد

در عین حال تجربه یوکام و روابط عمیقش با ارتش اسرائیل سرمایه ای است که دشوار به دست آمده و باید به موازات تجربه سنتکام توسعه یابد تا توان بالقوه آنها برای بحران های آینده به حداکثر برسد بحران های امنیت اسرائیل به ندرت با بحران های منطقه یوکام همزمانی داشت اما تحت اختیارات سنتکام این امر تحرک متفاوتی را تجربه خواهد کرد - چرا که ارتش اسرائیل اغلب وقتی بیشترین تقاضا برای کمک های حیاتی سنتکام از جمله مهمات و دفاع موشکی (-<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/missile-defense-manhattan-project-middle-east>) وجود دارد با بحران مواجه است برای نظارت بر این حفره و رسیدگی به موارد آینده (مثلا مشکلات در دریای سرخ یا قلمرو مشاعات دریای مدیترانه) طرف ها باید به گفت و گو سه جانبه «آیس» ادامه دهند

علاوه بر این همزمان با چرخش استراتژیک آمریکا به سوی شرق دور اسرائیل باید به دنبال گفت و گو با ایندوپکام ستاد فرماندهی اقیانوس هند-آرام ایالات متحده باشد که مهمترین ستاد رزمی منطقه ای آمریکاست به دور از بحث «صدیت با چین» - که دشمن اسرائیل نیست (-<https://www.inss.org.il/publication/china-threat/>) - تعامل با ایندوپکام باید به چشم راهی در حمایت از همکاری با آمریکا بزرگترین متحد اسرائیل در منطقه ای دیده شود که برای اسرائیل اهمیت روزافزون دارد طبق گزارشی در روزنامه *جرزالم پست* در ژوئن 2020 آسیا اکنون خریدار بیش از ۴۰ درصد از صادرات دفاعی اسرائیل است و این در ساختن قابلیت های شرکای ایندوپکام نقشی چشمگیر دارد

یک راه شروع چنین گفت و گویی گسترش قالب فعلی «آیس» است به نحوی که ایندوپکام را نیز دربرگیرد در این صورت نتیجه «آیس- آی پی» (ارتش اسرائیل سنتکام یوکام و ایندوپکام) می تواند چارچوبی مفید برای رسیدگی به تهدیدهای اصلی آمریکا و اسرائیل باشد: چین برای آمریکا و ایران برای اسرائیل روابط میان پکن و تهران آنقدر غنی است که مبنای توجه «آیس- آی پی» قرار گیرد و

همکاری نظامی-فنی آنان چالش‌های همانندی برای نیروهای آمریکایی و اسرائیلی ایجاد می‌کند: **تداوم توسعه** <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-precision-missile-project-moves-lebanon>) و استقرار موشک‌های بالستیک کروز و ضدکشتی **تکثیر موشک‌ها** (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/pushing-back-iraqi-militias-weighting-us-options>) و پهپادها **گسترش قابلیت‌های رزمی دریایی** (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-evolving-approach-asymmetric-naval-warfare-strategy-and-capabilities-persian>) بهبود و ارتقای پدافند هوایی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-syria-air-defense-pact-could-disrupt-allied-operations>) و تهدیدهای سایبری (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/operating-gray-zone-countering-irans-asymmetric-way-war>). همانطور که روابط استراتژیک آمریکا-اسرائیل با عصر رقابت قدرت‌های بزرگ سازگار می‌شود رسیدگی به این تهدیدهای مشترک همراه با نوآوری‌های ملی و همکاری فنی باید در اولویت دستورکار هر یک از دولت‌ها باشد.

نتیجه‌گیری

کشورها اغلب برای ابتکار عمل در توسعه سیاست‌گذاری در محیط‌های استراتژیک متغیر بر ارتش‌های خود تکیه می‌کنند و بارها گفته شده که «ساختار همان سیاست‌گذاری است». از آنجا که سیاست‌گذاری معمولاً در پی واقعیت می‌رود گاهی حتی پیش آمده که ساختار سازمانی عقب بماند. ارتش اسرائیل و ستادهای فرماندهی رزمی ایالات متحده آمریکا از دیرباز و مدت‌ها قبل از توافق ابراهیم با درک نیاز به مشارکت با یکدیگر و با کشورهای حوزه خلیج فارس کار کرده‌اند تا بر مرزهای رسمی پل‌هایی انعطاف‌پذیر احداث کنند. انتقال اسرائیل به حوزه اختیارات سنتکام اهمیت این شراکت‌های جدید را به رسمیت می‌شناسد. بعد از مراسم عروسی نوبت به زندگی زناشویی می‌رسد و اعلام این توافق‌ها همگی گام اول در یک مسیر طولانی رسمی است. اما اگر این انتقال به درستی انجام شود می‌تواند نفع بیشتری در جهت امنیت و منافع هر یک از شرکا داشته باشد.

سرتپ عساف اوربون هموند برنامه بین‌المللی روون در انستیتو واشنگتن و مدیر سابق دایره استراتژیک در بخش برنامه‌ریزی کارکنان ارتش اسرائیل بوده است. دریا بان مارک سی. مونتگومری ژنرال بازنشسته نیروی دریایی ایالات متحده و هموند ارشد در بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها است. او پیشتر به عنوان مدیر عملیات در مرکز فرماندهی اقیانوس هند-آرام ایالات متحده و همچنین معاونت برنامه‌ریزی سیاست‌گذاری و استراتژی در سنتکام خدمت کرده است. همتای او در ارتش اسرائیل ژنرال اوربون بود. هر دو نویسنده این مطلب در ایجاد همکاری یوکام و ارتش اسرائیل و همچنین گسترش آن به سنتکام نقش داشته‌اند.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲ | ۱۱

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)

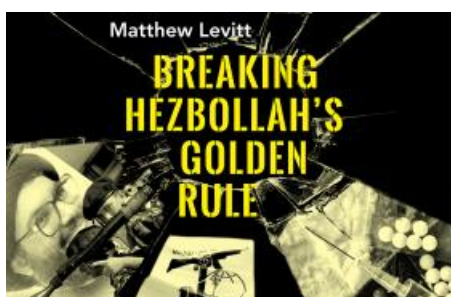
BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

۱۱ فوریه ۲۰۲۲

◆
Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

۹ فوریه ۲۰۲۲

◆
Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(/policy-analysis/rwabt-rb-w-asrayyl/) روابط عرب و اسرائیل

(/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzhy/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

(/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا (fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/asrayyl/) اسرائیل (fa/policy-analysis/ayran/) ایران